

Nr 254.

Av herr **Lövgren m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 48, angående avsättande till nationalpark av viss del av det s. k. Muddusområdet i Norrbottens län.

Kungl. Maj:t föreslår i proposition nr 48 till årets riksdag att viss del av det s. k. Muddusområdet inom Gällivare och Jokkmokks socknar av Norrbottens län skall avsättas till nationalpark. Proposition i samma ärende framlades vid 1941 års riksdag, men blev då av andra kammaren avslagen. I det förslag som förelåg till behandling vid fjolårets riksdag angavs områdets storlek till:

fastmark	29,618 hektar
sankmark	19,156 »
vatten	1,201 »
Summa	<u>49,975 hektar.</u>

I propositionen till årets riksdag har området minskats till 40,030 hektar. De uteslutna områdena äro 9,145 hektar nedom odlingsgränsen och 800 hektar som ligga norr om den under byggnad varande vägen Gällivare—Porjus. I övrigt är det nu föreliggande förslaget analogt med fjolårets förslag. Detta innebär, att 550,000 kubikmeter virke, med andra ord ett miljonvärde, överlämnas åt förruttnelsen, att två personer, därav den ene heltidsanställd, måste anställas för att bevaka området mot intrång av människor, att lapparna, som tillsviðare tolereras inom området, komma att leva under hot att bli bortdrivna och att befolkningen i trakten som haft någon nytta av inom området belägna ströängar måste avstå från bruket av dem. Det innebär vidare att befolkningen inom industrisambhällena Porjus och Malmberget samt vid stationsambhällena efter järnvägen bli berövade möjligheten att utnyttja detta område för jakt, fiske eller rekreation.

Av till propositionen fogade kartsquisser framgår att området kommer att gränsa till landsvägen Gällivare—Porjus och att det följaktligen är lätt att vinna avsättning av virket som ved till goda priser även om det är skadat av torka och röta. Det taxeringsvärde som beräknas i propositionen, 140,000 kronor, motsvarar ingalunda det verkliga värdet.

Av försiktighetsskäl har propositionen följt länsstyrelsens i Norrbotten förslag att lapparna skulle bibehållas vid sina gamla rättigheter inom om-

rådet, men departementschefen håller vägen till deras fördrivande öppen genom att deklarerar att frågan om deras kvarboende får bli beroende på om det framdeles skulle yppas någon möjlighet att erbjuda dem annan likvärdig uppehållsort. Med domänstyrelsen och naturskyddsföreningen som drivfjädrar bakom förslaget är det lätt att inse, att lapparna inte komma att bli gamla inom området såvida det avsättes till nationalpark. Ty med all säkerhet kommer det om något år att heta, att hela idén är förfuskad om inte lapparna bli bortflyttade därifrån. Med hänsyn därtill, att statsmakterna med ljus och lykta söka efter möjligheter att bereda den lapska folkstammen utkomst, synes det föga klokt att på detta sätt beröva densamma de 4 kvadratmil renbetesland det här är fråga om. I propositionen antydes att förslag är å bane att avsätta ytterligare ett stort område, nämligen den något nordligare belägna Sjaunjamyren. Läger man därtill att milsvida områden renbetesland inom stora Lule älvs vattensystem blivit satta under vatten genom dammbyggnaderna för kraftverken, att järnvägen och gruvsamhällena i hög grad inkräktat på renbeteslandens omfattning samt att det för varje år som går blir svårare för lapparna att uppehålla sig i skogslandet med sina renar, så kan man icke komma ifrån att denna befolkningsgrupp blir illa behandlad av statsmakterna. Det är också betecknande att man, såvitt framgår av propositionen, icke ansett nödvändigt att inhämta vare sig de berörda socknarnas kommunalfullmäktiges eller lapparnas yttrande i ärendet. Man tycker ju att dessa trakters befolkning borde åtminstone höras innan ett så väldigt område göres tabu för varje beröring från dess sida.

Vad är det nu man vill vinna? Att området bevaras för skogsbiologisk forskning och att faunan d. v. s. björn, lo, örn och andra rovdjur skola äga en fristad inom området. Den skogsbiologiska forskningens intressen kunna vinna tillfredsställande beaktande om domänstyrelsen i området längst upp i Råne älv avsätter ett par tusen hektar för detta ändamål, märkvärdigare är inte den saken. Där finns ännu kvar urskog, och en tjänsteman inom domänverket har försäkrat, att det från början var domänstyrelsens mening att lösa frågan på det sättet. Vad beträffar faunans fredande, så synes detta knappast vara av nöden, ty man kan ju nästan dagligen läsa i tidningspressen huru lo, örn och björn härja bland renar och tamdjur. Skyddade som de äro av en för Lapplands befolkning obegriplig lagstiftning frodas dessa rovdjur i en omfattning som aldrig skulle tolereras i någon annan del av landet.

Denna fråga har ju också en ekonomisk sida utöver den som ligger i att områdets skogsbestånd icke blir nyttiggjort. Ett bifall leder nämligen till att man för tider framåt måste hålla en eller två personer som vaktare över området. Detta innebär väl en årlig kostnad om minst 5 eller 6,000 kronor. Beloppet synes inte stort i de budgeter staten numera laborerar med, men det är ändock pengar som kunna användas bättre. Närmare besett ligger

ju saken så till, att området är fredat för avverkning så länge domänstyrelsen själv önskar. Det behövs följaktligen ingen avsättning av området till nationalpark för att tillgodose den skogsbiologiska forskningens krav. Och vill man ha ett visst område absolut fredat så räcker det mer än väl om man därtill avsätter ett par tusen hektar.

Med stöd av det ovan anförda hemställas,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 48 med förslag om Muddusområdets avsättande till nationalpark.

Stockholm den 17 februari 1942.

O. W. Lövgren.

Gerard De Geer.

K. G. Viklund.

J. O. Gavelin.

Ernst Hage.